

Induktionsbevis

naturliga
tal

0 1 2 3 4 ...

... -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 ...

Heltal

$n!$ $1! = 1$
 $n! = n \cdot ((n-1)!)$

Föreläsning 13, sid 2

Ex: Visa att $\sum_{k=1}^n k = \frac{n(n+1)}{2}$
 $n \geq 1$.

① $n=1$: $1 = \frac{1 \cdot 2}{2}$ samt induktionsbas

Induktions
steg ② $\sum_{k=1}^n k = \sum_{k=1}^{n-1} k + n =$

(antar sant för $n-1$)

$$= \frac{(n-1)(n-1+1)}{2} + n = \frac{(n-1)n}{2} + n =$$

$$= n \left(\frac{n-1}{2} + 1 \right) = n \left(\frac{n}{2} + \frac{1}{2} \right) = \frac{n(n+1)}{2}$$

Induktionsprincipen:

Antag att vi har en uppsättning
påståenden $P(0), P(1), \dots$

Om Induktionsbas: $P(0)$ sant

och Induktionssteg: Om $P(p)$ sant så är
även $P(p+1)$ sant.

Då gäller att $P(n)$ sant
för alla naturliga tal n .

Föreläsning 13, sid 4

Ex: Visa att $2^n > 2n + 5$ för
alla heltal $n \geq 4$.

Lösning: Induktionsbas: $2^4 = 16 > 8 + 5$
okej

Induktionssteg: Antag att
påståendet är sant för $n = p$
då gäller det även för $n = p + 1$.

$$\begin{aligned} 2^{p+1} &= 2 \cdot 2^p > 2 \cdot (2p + 5) = \\ &= 2p + 5 + \cancel{2p} + \cancel{2} > 2(p+1) + 5 \end{aligned}$$

Enligt induktionsprincipen gäller därför att $2^n > 2n+5$ för alla naturliga tal $n \geq 4$.

Ex: Visa att $9^n + 15$ är delbart med 8 för alla naturliga tal n .

Lösning: Induktionsbas ($n=0$):

$$9^0 + 15 = 1 + 15 = 16 \text{ som är delbart med } 8.$$

Induktionssteg: Antag $8 \mid 9^p + 15$
och visa att $8 \mid 9^{p+1} + 15$.

$$\begin{aligned} 9^{p+1} + 15 &= 9 \cdot 9^p + 15 = \\ &= (1+8)9^p + 15 = 9^p + 8 \cdot 9^p + 15 \\ &= (9^p + 15) + 8 \cdot 9^p \end{aligned}$$

så enligt antagandet $8 \mid 9^p + 15$ får vi
 $8 \mid 9^{p+1} + 15$.

Enligt induktionsprincipen
kan vi nu dra slutsatsen
att $8 \mid 9^n + 15$ för alla naturliga
tal n .

Ex: Fibonaccis talföljd definieras
genom rekursionsformeln

$$a_1 = 0, a_2 = 1, a_{n+2} = a_{n+1} + a_n$$

Visa att talföljden är väldefinierad.
 $n \geq 0$

Induktionsbaser: a_p och a_{p+1}
 $a_1 = 0$, $a_2 = 1$ är definierade

Induktionssteg: Antag att
är definierade
och visa att a_{p+2} då också
är definierad.

$$a_{p+2} = a_{p+1} + a_p \text{ definierad}$$

Enligt induktionsprincipen
är talföljden väldefinierad för
✓
alls $n \geq 1$.

Aritmetisk serie:
(samma differens)

$$\text{Ex: } 1 + 2 + 3 + \dots + 100$$

$$2 + 5 + 8 + 11 + 14 + 17$$

$$31 + 25 + 19 + 13 + 7$$

Föreläsning 13, sid 10

$$A = 1 + 2 + \dots + 100$$
$$+ \frac{100}{101} + \frac{99}{101} + \dots + \frac{1}{101}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} a=1 \\ d=1 \end{array}}$$

100 st par som vardera ger

$$101 \text{ så } 2A = 100 \cdot 101$$

$$\text{dvs } A = \frac{100 \cdot 101}{2}$$

Föreläsning 13, sid 11

$$2A = 2 + 5 + 8 + 11 + 14 + 17 + \\ + \frac{17}{19} + \frac{14}{19} + \frac{11}{19} + \frac{8}{19} + \frac{5}{19} + \frac{2}{19}$$

$$A = \frac{6 \cdot 19}{2}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} a=2 \\ d=3 \end{array}}$$

$$2A = 31 + 25 + 19 + 13 + 7 + \\ + \frac{7}{38} + \frac{13}{38} + \frac{19}{38} + \frac{25}{38} + \frac{31}{38}$$

$$A = \frac{5 \cdot 38}{2}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} a=31 \\ d=6 \end{array}}$$

Föreläsning 13, sid 12

$$A = a + (a+d) + (a+2d) + \dots + (a+(n-1)d)$$

$$a + (a+d) + \dots + (a+(n-1)d) + \\ + \frac{(a+(n-1)d)}{2a+(n-1)d} + \frac{(a+(n-2)d)}{2a+(n-1)d} + \dots + \frac{a}{2a+(n-1)d}$$

$$2A = (2a+(n-1)d) \cdot n$$

så $A = \frac{(2a+(n-1)d) \cdot n}{2}$

Ex: $a=31, d=-6, n=5$ $\frac{(62+4 \cdot (-6)) \cdot 5}{2} = \frac{38 \cdot 5}{2}$

Geometrisk serie:
 (samma kvot) $\frac{63}{32} = \frac{-\frac{63}{64}}{-\frac{1}{2}} = \frac{\frac{1}{64} - 1}{\frac{1}{2} - 1}$

Ex: $1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32} = \frac{(\frac{1}{2})^6 - 1}{(\frac{1}{2} - 1)}$
 $a=1, k=\frac{1}{2}$

$315 = \frac{5 \cdot (2^6 - 1)}{2 - 1} = 5 + 10 + 20 + 40 + 80 + 160$
 $a=5, k=2$

$G = a + ak + ak^2 + \dots + ak^{n-1}$
 $= \frac{a(k^n - 1)}{k - 1}$

Föreläsning 13, sid 14

$$\begin{aligned} kG - G &= k(a + ak + \dots + ak^{n-1}) - (a + \dots + ak^{n-1}) \\ &= \cancel{ka} + \cancel{ak^2} + \dots + \cancel{ak^{n-1}} + \cancel{ak^n} - a - \cancel{ak} - \cancel{ak^2} - \dots - \cancel{ak^{n-1}} \\ &= ak^n - a \end{aligned}$$

Alltså

$$G = \begin{cases} \frac{ak^n - a}{k - 1}, & k \neq 1 \\ an, & k = 1 \end{cases}$$

Binomialkoefficienter:

$$(a+b)^2 = \binom{2}{0} a^2 + \binom{2}{1} ab + \binom{2}{2} b^2$$

$$(a+b)^3 = \binom{3}{0} a^3 + \binom{3}{1} a^2 b + \binom{3}{2} ab^2 + \binom{3}{3} b^3$$

$$(a+b)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a^{n-k} b^k$$

↑
binomialkoefficienter